

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ తృతీయః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ తృతీయః సర్గః ॥

రామాయణకావ్యగతానాం విషయాణాం సంక్షేపేణోల్లేఖః

శ్రుత్వా వస్తు సమగ్రం తద్ధర్మార్థసహితం హితం |
వ్యక్తమన్వేషతే భూయో యద్ వృత్తం తస్య ధీమతః || 1.3.1 ||

ఉపస్పృశ్యోదకం సమ్యజ్మునిః స్థిత్యా కృతాంజలిః |
ప్రాచీనాగ్రేషు దర్భేషు ధర్మేణాన్వేషతే గతిం || 1.3.2 ||

రామలక్ష్మణసీతాభీ రాజ్ఞా దశరథేన చ |
సభార్యేణ సరాష్ట్రేణ యత్ ప్రాప్తం తత్ర తత్త్వతః || 1.3.3 ||

హసితం భాషితం చైవ గతిర్యావచ్చ చేష్టితం |
తత్ సర్వం ధర్మవీర్యేణ యథావత్ సంప్రపశ్యతి || 1.3.4 ||

స్త్రీతృతీయేన చ తథా యత్ ప్రాప్తం చరతా వనే |
సత్యసంధేన రామేణ తత్ సర్వం చాన్వవైక్షత || 1.3.5 ||

తతః పశ్యతి ధర్మాత్మా తత్ సర్వం యోగమాస్థితః |
పురా యత్ తత్ర నిర్వృత్తం పాణావామలకం యథా || 1.3.6 ||

తత్ సర్వం తత్త్వతో దృష్ట్వా ధర్మేణ స మహామతిః |
అభిరామస్య రామస్య తత్ సర్వం కర్తుముద్యతః || 1.3.7 ||

కామార్థగుణసంయుక్తం ధర్మార్థగుణవిస్తరం ।
సముద్రమివ రత్నాఢ్యం సర్వశ్రుతిమనోహరం ॥ 1.3.8 ॥

స యథా కథితం పూర్వం నారదేన మహాత్మనా ।
రఘువంశస్య చరితం చకార భగవాన్ మునిః ॥ 1.3.9 ॥

జన్మ రామస్య సుమహద్వీర్యం సర్వానుకూలతాం ।
లోకస్య ప్రీయతాం ఊంతిం సౌమ్యతాం సత్యశీలతాం ॥ 1.3.10 ॥

నానా చిత్రాః కథాశ్చాన్యా విశ్వామిత్రసహాయనే ।
జానక్యాశ్చ వివాహం చ ధనుషశ్చ విభేదనం ॥ 1.3.11 ॥

రామరామవివాదం చ గుణాన్ దాశరథేస్తథా ।
తథాభిషేకం రామస్య కైకేయ్యా దుష్టభావతాం ॥ 1.3.12 ॥

విఘాతం చాభిషేకస్య రామస్య చ వివాసనం ।
రాజ్ఞః శోకం విలాపం చ పరలోకస్య చాశ్రయం ॥ 1.3.13 ॥

ప్రకృతీనాం విషాదం చ ప్రకృతీనాం విసర్జనం ।
నిషాదాధిపసంవాద సూతోపావర్తనం తథా ॥ 1.3.14 ॥

గంగాయాశ్చాపి సంతారం భరద్వాజస్య దర్శనం ।
భరద్వాజాభ్యనుజ్ఞానాచ్ఛిత్రకూటస్య దర్శనం ॥ 1.3.15 ॥

వాస్తుకర్మ నివేశం చ భరతాగమనం తథా ।
ప్రసాదనం చ రామస్య పితుశ్చ సలిలక్రియాం ॥ 1.3.16 ॥

పాదుకాగ్ర్యాభిషేకం చ నందిగ్రామనివాసనం ।
దండకారణ్యగమనం విరాధస్య వధం తథా ॥ 1.3.17 ॥

దర్శనం శరభంగస్య సుతీక్ష్ణేన సమాగమం ।
అనసూయాసమాఖ్యాం చ అంగరాగస్య చార్పణం ॥ 1.3.18 ॥

దర్శనం చాప్యగస్త్యస్య ధనుషో గ్రహణం తథా |
శూర్పణఖ్యాశ్చ సంవాదం విరూపకరణం తథా || 1.3.19 ||

వధం ఖరత్రిశిరసోరుత్థానం రావణస్య చ |
మారీచస్య వధం చైవ వైదేహ్యా హరణం తథా || 1.3.20 ||

రాఘవస్య విలాపం చ గృధ్రరాజనిబర్హణం |
కబంధదర్శనం చైవ పంపాయాశ్చాపి దర్శనం || 1.3.21 ||

శబరీదర్శనం చైవ ఫలమూలాశనం తథా |
ప్రలాపం చైవ పంపాయాం హనూమద్దర్శనం తథా || 1.3.22 ||

ఋష్యమూకస్య గమనం సుగ్రీవేణ సమాగమం |
ప్రత్యయోత్పాదనం సఖ్యం వాలిసుగ్రీవవిగ్రహం || 1.3.23 ||

వాలిప్రమథనం చైవ సుగ్రీవప్రతిపాదనం |
తారావిలాపం సమయం వర్షరాత్రనివాసనం || 1.3.24 ||

కోపం రాఘవసింహస్య బలానాముపసంగ్రహం |
దిశః ప్రస్థాపనం చైవ పృథివ్యాశ్చ నివేదనం || 1.3.25 ||

అంగులీయకదానం చ ఋక్షస్య బిలదర్శనం |
ప్రాయోపవేశనం చైవ సంపాతేశ్చాపి దర్శనం || 1.3.26 ||

పర్వతారోహణం చైవ సాగరస్యాపి లంఘనం |
సముద్రవచనాచ్చైవ మైనాకస్య చ దర్శనం || 1.3.27 ||

రాక్షసీతర్జనం చైవ చ్చాయాగ్రాహస్య దర్శనం |
సింహికాయాశ్చ నిధనం లంకామలయదర్శనం || 1.3.28 ||

రాత్రౌ లంకాప్రవేశం చ ఏకస్యాపి విచింతనం |
ఆపానభూమిగమనమవరోధస్య దర్శనం || 1.3.29 ||

దర్శనం రావణస్యాపి పుష్పకస్య చ దర్శనం |
అశోకవనికాయానం సీతాయాశ్చాపి దర్శనం || 1.3.30 ||

అభిజ్ఞానప్రదానం చ సీతాయాశ్చాపి భాషణం |
రాక్షసీతర్జనం చైవ త్రిజటాస్వప్నదర్శనం || 1.3.31 ||

మణిప్రదానం సీతాయా వృక్షభంగం తద్దైవ చ |
రాక్షసీవిద్రవం చైవ కింకరాణాం నిబర్హణం || 1.3.32 ||

గ్రహణం వాయుసూనోశ్చ లంకాదాహాభిగర్జనం |
ప్రతిప్లవనమేవాథ మధూనాం హరణం తథా || 1.3.33 ||

రాఘవాశ్వాసనం చైవ మణినిర్యాతనం తథా |
సంగమం చ సముద్రేణ నలసేతోశ్చ బంధనం || 1.3.34 ||

ప్రతారం చ సముద్రస్య రాత్రౌ లంకావరోధనం |
విభీషణేన సంసర్గం వధోపాయనివేదనం || 1.3.35 ||

కుంభకర్ణస్య నిధనం మేఘనాదనిబర్హణం |
రావణస్య వినాశం చ సీతావాప్తిమరేః పురే || 1.3.36 ||

విభీషణాభిషేకం చ పుష్పకస్య చ దర్శనం |
అయోధ్యాయాశ్చ గమనం భరద్వాజసమాగమం || 1.3.37 ||

ప్రేషణం వాయుపుత్రస్య భరతేన సమాగమం |
రామాభిషేకాభ్యుదయం సర్వస్థైన్యవిసర్జనం |
స్వరాష్ట్రరంజనం చైవ వైదేహ్యాశ్చ విసర్జనం || 1.3.38 ||

అనాగతం చ యత్ కించిద్ రామస్య వసుధాతలే |
తచ్ఛకారోత్తరే కావ్యే వాల్మీకిర్భగవాన్పుషిః || 1.3.39 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే తృతీయః సర్గః ||